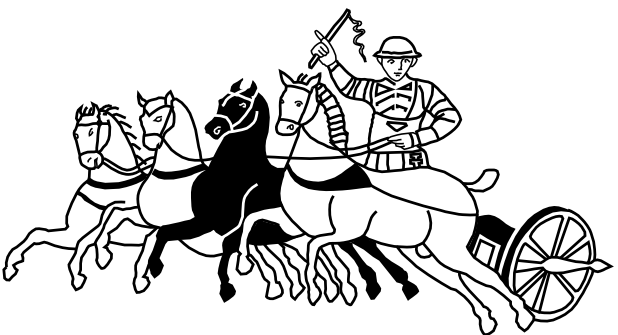

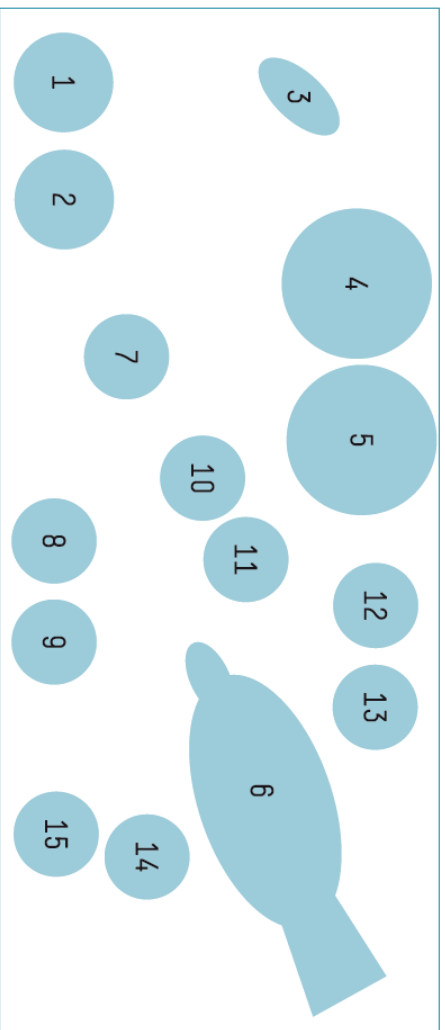

Dipòsit legal: GI.227-2014

IMATGERIA FESTIVA A GIRONA

MUSEU D'HISTÒRIA DE GIRONA

FARÀNDULA

500 ANYS D'IMATGERIA FESTIVA DE GIRONA

- 1 El taticoni
- 2 La dona amb cofia
- 3 Taclà de l'Argentèria
- 4 La Reina
- 5 El Rei
- 6 Aquila de la ciutat
- 7 Esquivamosques
- 8 El Mercader
- 9 L'Argentèra
- 10 El Ciutadà
- 11 La Beneta de la Força
- 12 El Mendisser
- 13 La Marieta de les Cols
- 14 El Baillester
- 15 La Pericota

LA IMATGERIA FESTIVA DE GIRONA

Per tal de fer-se ressò de la memòria popular gironina i el seu procés creatiu, i per recollir i conservar les llegendes i personatges de l'imaginari popular ciutadà, el Museu d'Història de Girona allotjarà de manera permanent quinze figures: els gegants (el Rei i la Reina), els capgrossos que s'agrupen en quatre parelles (el Ciutadà i la Beneta de la Força, el Mercader i l'Argentera, el Merdisser i la Marieta de les Cols, el Ballester i la Pericotà i l'Esquivamosques), juntament amb el Tarlà i l'Àliga, d'antiquíssima tradició ciutadana; el conjunt es completa amb dos capgrossos més (el Tricorni i la Dona amb la Còfia).

L'ÀLIGA

Des de ben aviat l'Àliga es va distingir de la resta de la imatgeria, ocupava un lloc preferent i va esdevenir símbol del consistori i de la ciutat i ballava, el seu ball era el màxim honor que es podia retre a un visitant il·lustre. L'àliga gironina és una de les àligues més boniques de la imatgeria festiva catalana i va ser estrenada durant les festes de Corpus d'ara fa sis dècades. Des de fa poc temps, torna a ballar, i ho fa a la plaça del Vi el primer dia de Fires.

EL TARLÀ

Aquest personatge entranyable, que és ben present en la tradició gironina, fou portat a la ciutat per uns figuerencs vers l'any 1840. La tradició diu que durant una pesta molt terrible, de les moltes que ha sofert la ciutat, el carrer de l'Argenteria fou un dels més perjudicats, i per tal d'aïllar-lo i deixar-lo en quarantena, segons costum d'aquells temps, fou tancat per cada cap amb un encanyissat. Un veí molt alegre, a fi d'elevant l'esperit del veïnat durant aquells dies tristos i d'angoixa, es lliurà a fer beneiteries que van alegrar i fer riure la gent. En record del cas els anys següents, per la festa del carrer, l'acció va anar essent repetida substituint l'actor de la gresca per un ninot.

EL GEGANTS, EL REI I LA REINA

Són els gegants més antics de la ciutat que es conserven, tot i que no hi ha un acord sobre el seu origen. A partir de 1833 la ciutat va passar a disposar per primera vegada de dues parelles de gegants. Van experimentar canvis en la seva indumentària durant tot aquest temps, per bé que, en essència, el vestuari de l'any 1949 és igual a l'actual, i van sortir al carrer per última vegada el 1985. En aquest any es van construir uns nous gegants, també caracteritzats com a reis, fets de fibra de vidre i alumini dissenyats per Carles Vivó i que s'inspi-

raven en els personatges històrics de Carlemany i Ermessenda de Carcassona, però la geganta es va acabar anomenant Anna Gironella, en honor a la modista que va fer i regalar els nous vestits.

ELS NOUS CAPGROSSOS

Aquestes figures s'agrupen en quatre parelles de capgrossos i van ser dissenyades per Joaquim Pla i Dalmau, l'any 1962, poc després de les greus inundacions que van malmetre els seus predecessors. Fins llavors, tots els capgrossos que s'havien passejat per Girona eren personatges inconcrets. Els d'aquesta nova comparsa estan vinculats a algun indret de Girona i expliquen retalls de la història medieval de la ciutat, són el Ciutadà i la Beneta de la Força; el Mercader i l'Argentera; el Merdisser i la Marieta de les Cols; el Ballester i la Pericotà, i un capgròs que va tot sol: l'Esquivamosques, que és l'únic que es va salvar de les greus inundacions de l'any 1962.

EL CIUTADÀ I LA BENETA DE LA FORÇA

Ell és la personificació del poder civil, i representa un ciutadà honorat, vinculat amb el carrer Ciutadans, en època medieval. Porta una vara com a símbol de la seva autoritat i vestimenta pròpia dels jurats de la ciutat. Ella encarna el poder religiós, és una monja de l'orde de les benetes, vesteix un modest hàbit de color blau marí i porta el nom de l'estret carrer de la Força, eix vertebrador de la Girona antiga i medieval.

EL MERCADER I L'ARGENTERA

Ambdós representen la Girona dels comerciants. El primer du el nom del carrer dels Mercaders, a tocar de la Rambla, està caricaturitzat com un prestamista jueu, que porta com a atribut una bossa plena de diners i que mostra un nas llarg i punxegut i una barba retallada. Ella ve del carrer de l'Argenteria on s'aplegaven els artesans dedicats a treballar els metalls preciosos. És una dona benestant, tota ben arreglada i enjoiada, representant de la burgesia ciutadana.

EL MERDISSER I LA MARIETA DE LES COLS

Simbolitzen els mercats que omplien els carrers i places de la ciutat. L'un és un venedor de fems, vinculat al barri del Mercadal, guarnit de pagès endiuemnjat. Ella és una venedora de la plaça de les Cols, on hi havia el mercat de queviures. Vestida amb colors llampants, és una dona ufanosa, inspirada en una pagesa molt popular que tenia una parada d'hortalisses al capdamunt de la Rambla.

EL BALLESTER I LA PERICOTA

Els més joves del seguici. Ell és un soldat que vigila al

llarg de la muralla, uniformat a la manera medieval i amb el complement d'una ballesta de fusta. Ella és una noia riallera que porta el nom de la font més antiga de la Vall de Sant Daniel i va ben mudada.

L'ESQUIVAMOSQUES

El primer que va tenir nom i adopta els trets característics de dos capgrossos anteriors: l'Esquivamosques i en Berruga. Té una mosca damunt del nas, per jugar amb l'expressió catalana de fer pujar la mosca al nas i, a la vegada, el vincula amb la llegenda gironina de Sant Narcís i les mosques. És el que va obrint pas a la resta de la comitiva, i s'ajuda amb un flit i un matamosques. Se l'associa amb el barri de Sant Feliu, perquè aquest temple acull la capella de Sant Narcís i al peu de l'escalinata principal hi ha un carreró molt petit anomenat carrer de les Mosques.

EL TRICORNI I LA DONA AMB CÒFIA

Formen part de la tercera comparsa de capgrossos adquirits l'any 1890 a la Casa Escaler, de Barcelona.

